143842 - Zekat Dağıtan Kişiyi, Kendi Yerine Vekil Tayin Etmesi Caiz Midir?

Soru

Zekatı vacip olan mallara sahip olan kimse, zekatı dağıtma işlerini yerine getiren bir şahsı vekil tayin etmesi mi gereki? Yoksa dağıtma işini bizzat kendisinin yapması mı gereklidir?

Detaylı cevap

Allah'a hamd olsun.

Üzerine zekatın vacip olduğu bir kişinin zekatı dağıtma hususunda kendisinin yerine güvenilir bir kimseyi vekil tayin etmesi caizdir. Ancak zekatı yerine getirmede emin olması açısından efdal olan kişinin bizzat kendisinin dağıtmasıdır, vekil tayin etmemesidir.

el-İnsâf, 3/197'de şöyle geçer: "Zekatın ödenmesinde vekil tayin etmek caizdir ve bu sahihtir. Lakin vekalet verilenin güvenilir olması şart koşulur. Buna dair İmam Ahmed'in görüşü vardır. (Yine) Mezhepte (Hanbelilerde) sahih olan görüşe göre Müslüman olması şartı vardır."

Nevevî rahimehullah *el-Mecmû'* 6/138'de şöyle der: "Bir kimseye vacip olan zekatı paylaştırabileceği gibi zekatı dağıtma hususunda başka bir kimseyi vekil tayin edebilir... Ancak zekat ibadet olduğu halde vekil tayin etmenin caiz olmasının sebebi; borçların ödenmesine benzemesidir. Ayrıca malın hazır bulunmaması veya buna benzer durumlar nedeniyle vekaleti gerektirebilir. Bununla birlikte onun bizzat kendisinin zekatı dağıtması vekil tayin etmesinden ihtilafsız bir şekilde daha faziletlidir. Çünkü bu, vekilin dağıtmasının aksine (bizzat kendisinin dağıtması) daha güvenilir olur."

Şeyh İbn Useymin rahimehullah'a şöyle soruldu: "Fıtır sadakasını ve malın zekatını vermede ve onu kabzetmede vekil tayin etmek caiz midir?"

O da şöyle cevap verdi: "Evet fıtır sadakasını verirken tıpkı malın zekatında da caiz olması gibi

vekil tayin etmek caizdir. Ancak fıtır sadakasının fakirin eline bayramdan ulaştırılması gereklidir. Çünkü onun sahibinin yerine vekil olmuştur. Eğer ki o fakirin tayin ettiği bir komşu olsa ve fakir ona dese ki: “Fıtır sadakasını komşundan benim için al.” O zaman vekilin beraberinde bayram namazı sonrası bile olsa kalması caiz olur. Çünkü fakirin kabzetmesinin yerine fakirin vekili kabzetmiş olur.” (*Mecmûu’l-Fetevâ*, 18/310)

Allah en iyisini bilir.